

Valtiovarainministeriön EU-asiain komitean rahoituspalvelut ja pääomaliikkeet -jaosto (jaosto 10)

Jaostokonsultaatio 15/2022 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle EU komission ehdotuksesta pikamaksamisen käyttöönoton edistämiseksi (pikamaksamisasetus)

Finanssiala ry (FA) kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston kirjelmästä, joka koskee EU komission pikamaksujen asetusehdotusta.

Asetusehdotuksen tarkoituksena on edistää pikatilisiirtojen käyttöönottoa velvoittamalla maksupalveluntarjoajat Euroopan Unionissa lähettämään ja vastaanottamaan euromääräisiä pikamaksuja (SEPA pikasiirtoja), samalla hinnalla kuin tilisiirrot, tarjoamaan maksajalle saajan nimen ja maksutilitunnisteen (IBAN tilinumero) vertailupalvelua sekä tarkistamaan pikatilisiirtotapahtumien sijaan, että maksupalveluntarjoajan asiakkaiden joukossa ei ole EU:n pakotelistoilla olevia henkilöitä tai yhteisöjä.

Pankit Suomessa vastaanottavat SEPA pikatilisiirtoja saajan tilille. Valmiudet lähettää pikatilisiirtoja saajan tilille muussa pankissa vaihtelevat pankeittain. Pikatilisiirtojen yleisyyttä arvioitaessa on kuitenkin muistettava, että merkittävässä osassa tilisiirtoja maksajan ja saajan tili ovat samassa pankissa. Nämä maksutapahtumat ovat Suomessa olleet reaaliaikaisia jo kauan ennen kuin SEPA pikasiirto kehitettiin Euroopassa.

FA, kuten valtioneuvosto, kannattaa komission tavoitetta edistää pikatilisiirtojen yleistymistä. Pikasiirtojen höydyt asiakkaille ovat selvät ja pikasiirrot tuovat tehokkuutta koko yhteiskunnalle.

FA:n huomioita

Pikatilisiirron määritelmä Artikla 1

Asetuksen (EU) No 260/2012 Artiklan 2 päivitys tulisi vastata maksupalveludirektiivin tekstiä toimeksiannon vastaanottoajankohdasta:

(1a) 'instant credit transfer' means a credit transfer which meets all of the following conditions:

- (a) the time of receipt of the payment order for such credit transfer is the moment when the PSP receives the payment order given by the PSU payer instructs his or her PSP to execute that credit transfer, regardless of the day or hour;

Velvollisuus tarjota pikatilisiirtoja Artikla 5a

Pikasiirtojen lähetyismahdollisuuden toteuttaminen maksupalveluntarjoajien kaikkiin palvelukanaviin merkitsee suuria investointeja ja käsittelykustannuksia. Kaikki

palvelukanavat, kuten pankin konttori, eivät ole yhtä sopivia pikatilisiirtojen lähettämiseen.

Jos veloitteena on tarjota pikatilisiirtoja myös paperisille toimeksiannoille, toimeksiannon vastaanottoajankohta, josta sallittu 10 sekunnin maksimitoteutusaika maksajalta saajalle käynnistyy, olisi määriteltävä erikseen. Pankin konttorissa 10 sekuntia kuluu toimihenkilöltä pelkästään hänen asiakkaalta vastaanottamansa toimeksiannon tietojen tallentamiseen maksupalveluntarjoajan järjestelmään.

Riittävä siirtymäaika

FA yhtyy valtioneuvosten näkemykseen siitä, että siirtymäaikojen tulisi olla riittävän pitkiä.

- Siirtymäaika euromääräisten pikasiirtojen lähettämiseksi euromaissa tulisi olla vähintään 24 kuukautta asetuksen voimaantulosta, jotta kaikki, pikatilisiirtojen toteuttamisen eri vaiheissa olevat maksupalveluntarjoajat ehtivät rakentaa tarvittavat valmiudet.

Pikatilisiirtojen riskiperusteinen rajoittaminen

Asetusehdotukseen tulisi lisätä, että maksupalveluntarjoaja voi riskiperusteisesti rajoittaa lähteviä pikatilisiirtoja palvelukanavissaan, esimerkiksi summarajaan ja/tai aikaan perustuen. Maksupalveluntarjoajalla on väärinkäytösten torjunnassa käytössä myös muita menetelmiä kuin saajan tilinumeron ja nimen vertailupalvelu.

Palvelumaksut 5 b

FA:n näkemyksen mukaan asetusehdotuksessa ei tulisi rajoittaa maksupalveluntarjoajien hinnoittelumahdollisuuksia.

Eroavaisuudet maksunsaajan nimen ja tilinumeron välillä 5c

Riittävä siirtymäaika

Maksajalle tarjottava palvelu, joka tarkistaa, että maksunsaajan tilinumero vastaa maksunsaajan nimeä, on mittava hanke sekä toimialalle että yksittäiselle maksupalveluntarjoajalle. Myös tämän osalta FA yhtyy valtioneuvoston näkemykseen riittävän siirtymäajan tarpeellisuudesta. On sekä maksupalvelun käyttäjien että maksupalveluntarjoajien etu, että palvelu toimisi yhdenmukaisesti koko EU-alueella. Yhdenmukainen palvelu edellyttää yhteisiä sääntöjä ja standardeja. Toimiala tarvitsee aikaa sääntöjen ja standardien laatimiseen ja yksittäiset maksupalveluntarjoajat näiden implementointiin maksupalveluntarjoajan järjestelmiin. Siirtymäaika palvelun tarjoamiselle tulisi euroalueella olla maksupalveluntarjoajalle vähintään 24 kuukautta asetuksen voimaantulosta.

Palvelu toimii järkevästi vain sähköisissä asiakaskanavissa, joissa maksaja ja maksajan maksupalveluntarjoaja voivat kommunikoida reaaliaikaisesti. Velvoite palvelun tarjoamiseen tulisi rajoittaa näihin kanaviin.

Pikatilisiirron saajan pankille tulisi säätää velvollisuus vastata maksajan pankin pyyntöön saajan tilinumeron ja nimen vastaavuudesta.

On tärkeää, että saajan tilinumeron ja nimen vertailupalvelussa vastuut on selkeästi määritelty niissä tapauksissa, joissa nimen ja tilinumeron välillä on havaittu eroja. Vastuiden täsmentämiseksi asetusehdotuksen johdanto-osasta tulisi lisätä artiklaan 5c

- johdanto-osan kohdasta 12 artiklan 5c(1) kohtaan tarkennus, että maksajan maksupalveluntarjoajan tulee havaitessaan eroja tilinumeron ja nimen välillä vastata maksajalle "close match / no match" (suomenkielinen käännös laadittava),
- johdanto-osan kohdasta 13 artiklan 5c(4) kohtaan teksti, jonka mukaan maksupalveluntarjoaja ei ole vastuussa pikatilisiirron toteuttamisesta väärän saajan tilille maksupalveludirektiivin artiklan 88 mukaisesti, jos maksaja hyväksyy pikatilisiirron toteuttamisen, vaikka on saanut maksupalveluntarjoajaltaan ilmoituksen saajan nimen ja tilinumeron eroamisesta.

Pikatilisiirtojen tarkistus EU-pakotelistoja vasten 5d

Pikasiirtotapahtumien tarkistusta pakotelistoja vasten ei tulisi kieltää, vaan maksupalveluntarjoajille tulisi jättää mahdollisuus riskiarvionsa perusteella tarvittaessa tehdä tarkistus myös pikatilisiirtotapahtumalle. Artikla 5d (2) tulisi muokata:

- During the execution of an instant credit transfer, the payer's PSP and the payee's PSP involved in the execution of such transfer ~~shall not~~ are not obliged to verify whether the payer or the payee whose payment accounts are used for the execution of that instant credit transfer are listed persons or entities in addition to carrying out verifications under paragraph 1

Asetusehdotuksen mukaan maksupalveluntarjoajan, joka on laiminlyönyt asiakaskantansa pakotelistatarkistuksen ja aiheuttanut sen, että pikasiirtotapahtumalla on pakotelistalla oleva maksaja tai saaja, tulee korvata pikatilisiirtotapahtuman toisena osapuolena olevalle maksupalveluntarjoajalle tämän saamat sanktiot pakotteiden noudattamatta jättämisestä. Asetusehdotus tulisi muuttaa niin, että sanktio määrätään vain sille osapuolelle, joka on laiminlyönyt asiakaskantansa pakotelistatarkistuksen. Sanktiosta ei saa aiheutua mainehaittaa syyttömälle pikatilisiirron osapuolelle. Pakotelistatarkistuksen laiminlyönyt osapuoli ei myöskään välttämättä kykene maksamaan korvauksia syyttömälle osapuolelle, jos laiminlyönyt osapuoli on pieni paikallinen maksupalveluntarjoaja ja syytön osapuoli suuri eurooppalainen maksupalveluntarjoaja, jolle sanktio on määrätty sen liikevaihdon mukaan.

Kunnioitavasti

FINANSSIALA ry

Taina Ahvenjärvi
Johtaja